

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların **Millî Eğitim Bakanı Yusuf TEKİN** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü tarafından 26.03.2026 tarihli ve E-83441325-349-156523835 sayılı “Yıl Sonu Şenlikleri” konulu yazı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan 01.02.2023 tarihli “Çevreme Duyarlıyım Değerlerime Sahip Çıkıyorum (ÇEDES) Projesi İşbirliği Protokolü” ile Diyanet İşleri Başkanlığının 25.03.2026 tarihli yazısı dayanak gösterilerek, 01 Nisan - 15 Haziran 2026 tarihleri arasında Diyanet İşleri Başkanlığı ev sahipliğinde camilerde yıl sonu şenlikleri yapılmasının planlandığı ve öğrencilerin bu etkinliklere “gönüllülük esasına göre” katılımının sağlanmasının istendiği görülmektedir.

Söz konusu uygulama, eğitim faaliyetlerinin okul ve eğitim kurumu dışına taşınmasından ibaret olmayıp, kamusal eğitimin laik, bilimsel, eşitlikçi ve tarafsız niteliğini zedeleyen ciddi bir yönetsel tasarruf niteliğindedir. Devlet okullarında öğrenim gören öğrencilerin, okul idaresi ve öğretmenler eliyle camilerde düzenlenecek etkinliklere yönlendirilmesi, eğitim alanı ile ibadet alanı arasındaki anayasal sınırların belirsizleştirilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Her ne kadar ilgili yazıda katılımın “gönüllülük esasına göre” sağlanacağı belirtilmiş olsa da, okul çağındaki çocuklar bakımından okul idaresi, öğretmen, akran grubu ve veli çevresi üzerinden oluşan fiili baskı dikkate alındığında, bu tür çağrılarının çoğu durumda gerçek anlamda özgür iradeye dayalı bir tercihe dönüşmediği bilinmektedir. Türkiye’de benzer uygulamalarda “gönüllülük” ifadesinin çoğu kez kâğıt üzerinde kaldığı, katılmayan öğrencilerin ayrıştırıldığı, damgalandığı veya okulun olağan akışından dışlandığı yönünde çok sayıda örnek bulunmaktadır.

Bu bağlamda, söz konusu uygulama yalnızca laiklik ilkesi ve devletin inançlar karşısında tarafsızlığı bakımından değil, aynı zamanda eğitim hakkına eşit ve ayrımcılıktan uzak erişim, çocukların üstün yararı, pedagojik güvenlik, okul ortamında dışlanmama hakkı ve idarenin eşit işlem yükümlülüğü bakımından da ciddi sakıncalar doğurmaktadır.

Anayasa’nın 2’nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti’ni laik bir hukuk devleti olarak tanımlamakta, 10’uncu maddesi devlet organları ve idarenin bütün işlemlerinde eşitlik ilkesine

uygun davranma yükümlülüğünü düzenlemekte, 24'üncü maddesi din ve vicdan özgürlüğünü güvence altına almakta, 42'nci maddesi ise kimsenin eğitim ve öğrenim hakkında yoksun bırakılamayacağını hüküm altına almaktadır.

Bu çerçevede, devlet okullarında öğrenim gören çocukların, Bakanlık yazısı ve okul organizasyonu aracılığıyla camilerde düzenlenecek etkinliklere yönlendirilmesi, farklı inanç gruplarına mensup, herhangi bir inancı benimsemeyen veya ailesi bu tür etkinliklere katılımı uygun görmeyen öğrenciler bakımından ayrımcılık, ötekileştirme, dolaylı zorunluluk, idari baskı ve eğitim hakkının fiilen koşullandırılması risklerini doğurmaktadır.

Bu nedenle, söz konusu uygulamanın hukuki dayanakları, kapsamı, uygulanma biçimi, çocuk hakları ve eğitim hakkı üzerindeki etkileri ile Bakanlığın almış olduğu önlemlerin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün 26.03.2026 tarihli ve E-83441325-349-156523835 sayılı "Yıl Sonu Şenlikleri" konulu yazısı hangi hukuki, idari ve pedagojik gerekçelerle hazırlanmış; bu yazının hazırlanma sürecinde hangi birimler, kurul veya komisyonlar görev almıştır?
2. Bakanlığınız, devlet okullarında öğrenim gören öğrencilerin camilerde düzenlenecek etkinliklere okul yönetimleri ve öğretmenler eliyle yönlendirilmesinin, Anayasa'nın 2'nci maddesindeki laiklik ilkesi, 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesi, 24'üncü maddesindeki din ve vicdan özgürlüğü ve 42'nci maddesindeki eğitim hakkı ile uyumlu olduğunu hangi somut hukuki değerlendirmeye dayanarak savunmaktadır?
3. İlgili yazıda yer alan "gönüllülük esasına göre katılım" ifadesinin fiilen zorunluluğa dönüşmemesi için Bakanlığınız tarafından okul müdürlüklerine, il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine ve öğretmenlere hangi açık, bağlayıcı ve denetlenebilir talimatlar verilmiştir?
4. Bu etkinliklere katılmak istemeyen ya da ailesi tarafından katılımı uygun görülmeyen öğrencilerin ders saatleri içinde eğitim sürecinden ayrıştırılmaması, eşdeğer ve nitelikli alternatif eğitimsel etkinliklerden yararlandırılması, devamsızlık baskısı yaşamaması, okul içinde damgalanmaması ve akran/öğretmen baskısına maruz kalmaması için Bakanlığınızca hangi özel tedbirler alınmıştır?
5. Bakanlığınız, söz konusu uygulamanın farklı inanç gruplarına mensup öğrenciler, Alevi öğrenciler, gayrimüslim öğrenciler, herhangi bir inancı benimsemeyen öğrenciler veya aileleri bu etkinliğe katılmak istemeyen çocuklar bakımından ayrımcılık, ötekileştirme, psikososyal baskı ve okul içinde görünmez dışlanma yaratma riskine ilişkin herhangi bir çocuk hakları, pedagojik etki veya ayrımcılık riski analizi yaptırmış mıdır?
6. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu uyarınca eğitim faaliyetlerinin planlanması ve yürütülmesinde Bakanlığın asli sorumluluğu dikkate alındığında, camilerde düzenlenecek bu tür etkinliklerin içerik, yöntem, denetim ve çocuk güvenliği boyutlarında Diyanet İşleri Başkanlığı ile görev ve yetki paylaşımı hangi mevzuat hükümlerine dayanılarak tesis edilmiştir?

7. Bakanlığınız, bu yazı ve uygulama kapsamında okul müdürleri, öğretmenler veya il/ilçe millî eğitim yöneticileri tarafından öğrenciler üzerinde doğrudan ya da dolaylı baskı kurulması, katılmayan öğrencilerin yoklama/devamsızlık yönünden olumsuz etkilenmesi, alternatif etkinlikten mahrum bırakılması veya ayrımcı muameleye maruz kalması hâlinde hangi disiplin ve idari yaptırımları uygulayacaktır?
8. Bakanlığınız, kamuoyunda ciddi tepki ve hukuki tartışma yaratan bu uygulamayı; okulların kamusal, laik ve bilimsel niteliğini korumak, çocukların eğitim hakkını ve din-vicdan özgürlüğünü güvence altına almak, farklı inanç veya inançsızlık durumundaki öğrencilerin ayrımcılığa uğramasını önlemek amacıyla geri çekmeyi, askıya almayı veya yeniden değerlendirmeyi düşünmekte midir?